

Bella Forsgrén vihr ym.

Talousarvioaloite määrärahan lisäämisestä alle 25-vuotiaiden maksuttoman ehkäisyn toteuttamiseen (6 000 000 euroa)

Eduskunnalle

Maksuttomalla ehkäisyllä paitsi vältetään ei-toivottuja raskauksia ja seksitauteja myös suojellaan nuoren hedelmällisyyttä. Seksitaudit ja ei-toivotut raskaudet ovat yleisimpiä 20-24-vuotiailla nuorilla.

Ei-toivottujen raskauksien ja raskaudenkeskeytysten kielteiset vaikutukset yksilölle ja mahdolliselle kumppanille ovat suuret. Myös yhteiskunnalliset vaikutukset kuten lisääntynyt palvelutarve ja kustannukset ovat merkittäviä. Teiniraskaus on usein osa isompaa ongelmakenttää nuoren elämässä, johon liittyy mm. ylisukupolvisia ilmiöitä, psyykkistä oireilua alakouluikässä ja suurempi psykiatrisen sairastavuuden ja ennenaikaisen kuolleisuuden riski myöhemmässä elämässä

Maksuttoman ehkäisyn on todettu vähentävän raskauden keskeytysten määrää. Maksuttoman ehkäisyn tarjoaminen on yhteydessä teini-ikäisten matalampiin synnytys- ja raskaudenkeskeytyslukuihin; sillä on sekä inhimillisen kärsimystä että yhteiskunnan kustannuksia vähentävä vaikutus.

Maksuton ehkäisy luo nuorille tasavertaisen mahdollisuuden huolehtia seksuaali- ja lisääntymis-terveydestään. Nykyisin heikko sosioekonominen tausta nostaa riskiä aborteille ja teiniraskauksille. Olisi tärkeää huolehtia siitä, ettei oma tai perheen varallisuus ole esteenä ehkäisyn hankinnalle.

Nuorten alle 25-vuotiaiden maksuttoman ehkäisyn kokeilua on toteutettu vuosina 2022-2023 osana Tulevaisuuden sote-keskus -ohjelmaa 16 hyvinvointialueella ja Helsingissä Marinin hallitusohjelman (2019) mukaisesti.

Asiantuntijanäkemyksen mukaan maksuttoman ehkäisyn vakinaistamisen perustelut ovat kiistatomat. Jo kokeiluaika on osoittanut, että kokeilulle asetettuja tavoitteita on lähdetty hyvin toteuttamaan. Alueiden mukaan asiakkailta saatu palaute palveluista on ollut pelkästään positiivista.

Jokaiselle nuorelle koko maassa täytyy turvata mahdollisuus huolehtia itsestään. Nuorelle tulisi tarjota hänelle sopivin ehkäisymuoto, oli se sitten esimerkiksi kierukka, pillerit tai kondomi. Väestöliitto ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitos ovat suositelleet maksutonta ehkäisyä jo yli vuosikymmenen ajan

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

Talousarvioaloite TAA 44/2023 vp

että eduskunta lisää 6 000 000 euroa momentille 28.89.31 hyvinvointialueille alle 25-vuotiaiden maksuttoman ehkäisyn toteuttamiseen.

Helsingissä 20.10.2023

Bella Forsgrén vihr

Saara Hyrkkö vihr

Sofia Virta vihr

Inka Hopsu vihr